

Східної Європи та Центральної Азії. Женева: МОП, 2021. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_831031.pdf

Проскурова Аліна Віталіївна
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Міносян А.С.
Державний біотехнологічний університет

СВІТ НА ЗАХИСТІ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Права і свободи людини є фундаментальними принципами, що лежать в основі гідності кожної людини та справедливого функціонування суспільства. Визначаючи права як невід'ємні та універсальні атрибути людського існування, ми визнаємо їх невід'ємними елементами цивілізованого суспільства.

Ідея того, що люди мають невід'ємні права, корениться в багатьох культурах і старо-давніх традиціях. Численні приклади шанованих правителів і найважливіших збірників законів з історії людства показують нам, що цінності, втілені в правах людини, не є ні «західним винаходом», ні винаходом ХХ століття. Вони є реакцією на всесвітні потреби людей і на пошук справедливості. Усі суспільства мають свої ідеали і системи забезпечення справедливості – в усних чи письмових традиціях, хоча не всі ці традиції збереглися [1]. Прикладом може слугувати, Джон Локк, Жан-Жак Руссо та Вольтер, які в епоху Просвітництва активно пропагували права людини як невід'ємну частину соціального контракту між громадянами та урядом.

Кульмінацією історичного розвитку прав людини є прийняття Всесвітньої декларації прав людини Організацією Об'єднаних Націй (ООН) у 1948 році. Цей визначний момент в історії відзначив встановлення універсальних принципів, які мають бути гарантовані для кожної особи, незалежно від її раси, кольору шкіри, релігії, статі чи політичних переконань. В Декларації закріплені основні права та свободи, включаючи право на життя, свободу виразу, релігійну свободу та відсутність насильства. Цей документ став основоположним кроком у визнанні та захисті прав людини як загальнолюдського принципу, що став основою для подальших міжнародних конвенцій та угод.

Проблеми, з якими стикається світ у забезпеченні прав і свобод людини:

1. Конфлікти та війни. Військові конфлікти часто ведуть до масових порушень прав людини, включаючи вбивства, пограбування, та примусові переміщення населення.

2. Кіберзагрози. Зростання кібератак та порушень приватності викликає загрозу для цифрових прав та безпеки особистих даних.

3. Екстремізм та дискримінація. Зростання екстремізму та дискримінації за різними критеріями (расовим, релігійним, гендерним) є серйозними викликами для сучасного суспільства.

4. Бідність та соціальна нерівність. Економічні нерівності та бідність можуть обмежувати доступ до основних прав, таких як освіта, медична допомога та житло.

Роль міжнародного співтовариства в розв'язанні конфліктів та забезпеченні прав людини:

1. Дипломатія та миротворчі операції. Міжнародні угруповання та організації можуть виконувати роль посередників у вирішенні конфліктів та відновленні миру.

2. Міжнародне право. Міжнародні угоди та конвенції встановлюють правила, які мають бути виконані країнами для захисту прав людини.

3. Гуманітарна допомога. Надання гуманітарної допомоги в разі конфліктів може забезпечити базові права та потреби постраждалих.

4. Просвіта та освіта. Міжнародне співтовариство грає важливу роль у просвіті та освіті, спрямованих на підвищення правосвідомості та толерантності.

Слід звернути увагу, що в теорії права, політичному житті та юриспруденції до цього часу існують два погляди на природу прав і свобод людини і громадянина, що певною мірою дістало відображення і в назві міжнародно-правових актів щодо захисту прав людини. Прихильники однієї точки зору стверджують, що існують так звані основні права і свободи людини, які є природними, тобто такими, що надані, притаманні людині з народження, а інші – надбані (делеговані) кожній людині з боку суспільства і держави. Друга точка зору полягає в тому, що всі права надаються (делегуються) кожній людині суспільством і державою [2, с. 7].

Зростання технологій призводить до ряду викликів, пов'язаних із приватністю та свободами громадян. Деякі з цих викликів включають:

1. Масовий збір та аналіз даних. Завдяки великій кількості збираємих даних в Інтернеті, компанії та уряди можуть створювати детальні профілі осіб. Це може становити загрозу приватності та свободам, оскільки інформація може використовуватися без належного контролю.

2. Алгоритмічне вирішення питань. Використання алгоритмів та штучного інтелекту може призводити до автоматизованих рішень, які впливають на права та свободи осіб, зокрема у сферах праці, фінансів та судочинства

3. Кіберзлочини та кібершпигунство. Зростання технологій призводить до зростання кіберзлочинності та кібершпигунства, що може порушувати конфіденційність, приватність та свободи осіб та організацій.

Для вирішення цих викликів необхідно впровадження ефективних законів, технологічних рішень та освітніх програм.

Отже, майбутнє захисту прав і свобод людини багато в чому визначається тим, як суспільство реагує на виклики цифрової ери, геополітичні потрясіння соціальні зміни. Розвиток технологій може позитивно сприяти справі захисту прав людини, але в той же час це може поставити під загрозу конфіденційність

та безпеку. У майбутньому ви можете розраховувати на розвиток технологій, спрямованих на захист прав і свобод.

ЛІТЕРАТУРА

1. Олексій С. С. Сходження до права. Пошуки та рішення. Видавництво НОРМА, 2001. 752 с.
2. Що таке права людини? Посібник з освіти прав людини за участі молоді: веб-сайт. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/what-are-human-rights-> (дата звернення 20.11.2023)

Семененко Катерина Андріївна
Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. Топоркова М.М.
Державний біотехнологічний університет

НЕДОТОРКАНИСТЬ ОСОБИСТОГО ІСНУВАННЯ: ОСНОВИ ПРАВА НА ЖИТТЯ

Недоторканність особистого існування – важлива складова сфери прав людини, що належить до фундаментальних принципів цивілізованого суспільства. Забезпечення права на життя є ключовим завданням для будь-якої країни, що розвивається та демократична.

Право на життя є основоположним правом і найціннішим в людській цивілізації. Це право визнається і гарантується конституціями країн світу. Процес дослідження глибин даного унікального явища триває. Аналіз правових можливостей, які формують зміст права на життя, потребує подальших наукових досліджень як в теорії держави і права, так і в усіх суспільних науках.

Право на життя передбачає право на існування, збереження та розвиток людського життя. Воно включає в себе:

- право на народження;
  - право на існування;
  - право на охорону здоров'я;
  - право на безпечні умови життя;
  - право на захист від насильства та жорстокого поводження;
  - право на свободу від рабства та торгівлі людьми;
  - право на свободу від катувань та інших форм жорстокості, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.
- [1].

Право на життя є основою для інших прав людини. Без права на життя неможливо реалізувати інші права, такі як право на свободу, право на освіту, право на працю, право на свободу думки та вираження поглядів.

Право на життя захищається міжнародним правом. Воно закріплене в таких міжнародних документах, як:

1. Загальна декларація прав людини (ст. 3);
2. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (ст. 6);